

González Lizondo anima una manifestació contra el català. El secessionsime lingüístic té uns votants fidels, però limitats. La nova direcció d'Unió Valenciana ho sap, si bé encara no ha fet cap moviment en aquest sentit.

La llarga ombra de Lizondo

UV ha de prendre partit a favor o contra el possible pacte PP-CiU. Lizondo, ho ha aprofitat per situar la nova direcció del partit entre l'espasa i la paret.

“No són més que les declaracions d'un militant com un altre, en absolut poden ser considerades com la veu oficial del partit”. L'oficina de premsa d'Unió Valenciana (UV) era contundent a l'hora de desqualificar les declaracions del president de les Corts Valencianes i anterior president del partit Vicent González Lizondo. Lizondo havia acusat la nova direcció del partit regionalista de llançar-se de cap en el si del Partit Popular i els va criticar durament per la pèrdua de vots experimentada en les passades eleccions generals. En conferència de premsa convocada expressament per a l'ocasió, Lizondo personalitzà les seues crítiques en el nou president, Hèctor Vilalba, i la seua estreta col·laboradora, la consellera d'Agricultura i Medi Ambient, M. Àngels

Ramon-Llin. No estava sol. Vicente Ferrer, senador i ex-secretari general, l'acompanyava en una clara demostració de la seua lleialtat a l'anterior “cabdill” dels regionalistes, a qui deu el seu ascens polític. L'excusa per a la crítica va ser la possibilitat del pacte estatal entre el PP i Convergència i Unió. Segons Lizondo aquest pacte “posaria en perill la personalitat valenciana” i, per tant, seria totalment incompatible amb “els principis fundacionals d'UV”. El president de les Corts demanava explícitament que UV amenaçara els populars amb un trencament del pacte PP-UV que manté la Generalitat valenciana en mans dels partits de dreta. S'acabaven així les bones intencions de Lizondo, que en abandonar voluntàriament la presidència del partit havia anunciat que es dedicaria a ser una peça “simbòlica”.

President de les Corts Valencianes, González Lizondo va ser el gran beneficiat del pacte PP-UV en la Generalitat valenciana. El càrrec, a més de satisfer el seu afany de protagonisme i notorietat, li ha permès muntar una estructura paral·lela d'assessors i ajudants convertida, de fet, en un contrapoder dins el partit. A l'ombra de Lizondo viu l'anomenat "clan dels motoristes", advocats i amics, afeccionats a les motocicletes de gran cilindrada. Alfonso Novo, candidat a les eleccions europees el 1994, quan UV va coalitzar-se amb el Partit Nacionalista Basc i Coalició Canària, Vicente Sanchis i Vicente Ferrer (assessor de Lizondo abans de ser senador) es van conèixer a la tuna de la Facultat de Dret de la Universitat de València i van començar allí, tots plegats, la seua productiva carrera política. Amb ells, aliat ocasionalment després d'haver abandonat l'aventura política de l'ex-regidora d'UV M. Dolores García Broch, es troba Joan Salvador López. López, membre de la Real Academia de Cultura Valenciana, és ara el màxim responsable lingüístic de les Corts Valencianes.

El reglament d'aquest estament assegura a Lizondo la permanència en el càrrec durant la totalitat de la legislatura. Ben tranquil i amb una cobertura pública assegurada, l'antic líder d'UV ha començat la guerra molt ben atrinxerat. A l'altre costat de la barrera, es troba el nou president del partit, Hèctor Villalba, escollit en l'assemblea del mes d'octubre del 1995. Villalba ha organitzat els seus partidaris al voltant del grup parlamentari, i, sobretot, de la Conselleria d'Agricultura controlada pels regionalistes gràcies al pacte amb el PP.

La batalla interna s'ha disparat des les dues institucions i ha fet evident la dependència gairebé absoluta que els quadres d'UV tenen dels càrrecs públics. Amb aquest panorama, els assessors controlats per uns i altres han estat les

Il·lustracions d'un llibret d'Unió Valenciana per a la formació a les escoles. En la imatge superior, dos alumnes ataquen el mestre de valencià. En la inferior un català intenta enganyar un xiquet valencià fent-li passar una "x" per una "ch". Les arengues anticaltanistes han marcat la trajectòria d'Unió Valenciana i són ara un obstacle per a convertir l'aventura regionalista en un "partit nacionalista de centre".

primeres víctimes de l'enfrontament. Lizondo va encetar la llista de damnificats despatxant de les Corts Àngel Echevarria, a qui considerava un "home de Villalba". La consellera va respondre deixant en el carrer Juan Manuel Castaner, un "home de Lizondo". En el pols entre els dos estaments, Lizondo es troba molt millor situat: el seu càrrec ja no depèn de cap acord. La consellera, i l'estructura que l'envolta i dona suport a Villalba, es quedarien sense cap infraestructura en cas que el pacte amb el PP es desferra. Situar-se ara contra el pacte PP-UV, utilitzant com a excusa el que puga passar a Madrid, és una manera, indirecta però eficaç, d'afeblir el poder de Villalba.

Crisi, quina crisi? Les causes de l'evident oposició entre Villalba i Lizondo són ben diverses, i tot i que tenen un alt nivell d'enfrontament personal amaguen una controvèrsia latent sobre el futur del partit i el seu model. Les relacions amb el Partit Popular han estat utilitzades per uns i altres com a excusa. Així, mentre que Lizondo acusa ara Villalba de precipitar l'entrada d'UV al PP, va ser ell qui va forçar el pacte institucional a la Generalitat valenciana i Villalba uns dels que va votar en contra. En les seues crítiques per la pèrdua de vots experimentada per UV, Lizondo amaga que des que ell va forçar la "renovació" del partit, l'any 1992, i va obligar Miquel Ramon Izquierdo a deixar-ne la presidència, els vots regionalistes han anat minvant any rere any (Vegeu requadres). A més, Villalba ha demostrat que UV té un vot fidel, suficient per aconseguir un diputat a Madrid, i que no necessita Lizondo per estar present en el panorama polític.

Villalba ha declarat públicament que la seua intenció és "homologar" Unió Valenciana amb altres partits nacionalistes, com ara CiU o el PNB. La seua posició contra el pacte amb el PP en la Generalitat valenciana s'inclou dins una estratègia evident de distanciament i autoidentificació del partit, la gran assignatura pendent d'UV. Però la dependència econòmica dels càr-

Lizondo, una trajectòria irrepètible

Vicent González Lizondo nasqué en plena postguerra en la perifèria de la ciutat de València al si d'una família humil. Abandonà de ben jovenet l'escola i males llengües afirmen que les faltes d'ortografia no les comet només en valencià. Potser una certa fam l'espavilà per als negocis. Es féu amb el control de Greco, SA, una fàbrica de brotxes. Ell mateix ha reconegut que ha fet un bon cabàs de diners en aquesta vida, encara més amb els seus èxits polítics.

No se li coneixen activitats antifranquistes. Potser per això ha escrit que "vivim poc al carrer perquè la inseguretat ciutadana no ens ho permet, perquè entre els uns i els altres hem fet desaparèixer la humanitat que regnava als nostres carrers". Aquesta humanitat degué desaparèixer amb la transició democràtica, ja que ràpidament es mobilitzà contra el catalanisme. Des del Grup d'Acció Valencianista (GAV) i la Unió Regional Valencianista (URV) treballà per defensar el "fet integral valencià". Era conegut entre la militància blavera per ser el portador del megàfon a les manifestacions. Quan la URV es convertí en ENV l'abandonà perquè ell deia que no era ni d'esquerres ni nacionalista. Formà UV, primer com a associació cultural, i el 1982, com a partit.

Cap analista polític diria que Lizondo és un estadista, però tots reconeixen que és hàbil a curt termini i sap aprofitar les oportunitats. Amb una ideologia populista i sense gens de pudor polític ha muntat UV amb el seu lideratge i una amistat impagable, la de l'actual directora del "diario decano", María Consuelo Reyna. Pujà al tren de la Coalición Popular de Manuel Fraga i col·locà el poeta Xavier Casp i el "dur" Manuel Campillos a la primera legislatura a Corts Valencianes. Per a ell mateix preferí l'Ajuntament de València.

Com que la disciplina no és el seu punt fort prompte tingué problemes amb els seus companys populars i amb el que en principi era una aposta difícil inicià la seua trajectòria en solitari.

De rebot i per un mínim grapat de vots, UV, la seua creació, aconseguí en 1986 un diputat a Madrid, Miguel Ramón Izquierdo, darrer alcalde de València triat per democràcia orgànica. Aprofità el desconcert i l'enfrontament d'AP a les comarques centrals per aconseguir un grup municipal al consistori del cap i casal de 7 regidors nodrits majoritàriament, com la resta de l'aparell d'UV, de càrrecs qualificats de la seua comissió fallera i, fins i tot, de falles adjacents. A més, les eleccions autonòmiques de maig del 1987 significaren grup parlamentari a les Corts valencianes per als de "Per la nostra terra".

Amb certesa li agradà encapçalar cartells electorals, tant que el 1989 hi repetí. Aquesta vegada per les Corts de Madrid. 144.924 valencians votaren "lo teu". El 1991 representà el primer dels grans fracassos. Amb les regidories repartides i compromisos amb constructors i altres empresaris, la senyoreta Rita Barberà barrà el pas al seu somni: l'alcaldia de València. Molts militants unionistes veieren com plorà aquella nit en pair els resultats electorals. A partir d'ací es trastocà, encara una mica més, i encetà una cacera de bruixes amb els mateixos companys de partit. La llista és llarga i notable: cinc dels vuit regidors de l'Ajuntament de València, tres diputats dels sis al Parlament valencià, l'únic senador amb què comptava i, fins i tot, les Joventuts d'UV patiren un procés que ell anomenà "refundació". El que és el mateix, la gran majoria de càrrecs institucionals del partit. Els qui pogueren aguantar, tret d'una minoria fidelíssima, quedaren ressentits pels continus entrebancs que el seu president els causava. Lizondo, però, continuava acumulant càrrecs.

El 1993 repetí el protagonisme. Afirmava que estava a disposició del partit, és dir, a la seua pròpia disposició. I UV baixà de dos a un diputat estatal. La culpa, com sempre, era dels altres. I el 1995, quan havia desfet ja el grup municipal i era previsible el fracàs municipal, decidí que el seu paper estava en el Consell i que li calia ser president de la Generalitat valenciana. Fou president, però, de les Corts Valencianes. Ara, després d'haver-li donat el poder, diu que Zaplana i els populars posaran en perill les "essències valencianes".

Per i dir de tot, sense cap concessió al trellat, és l'única manera de ser, coherentment, González Lizondo. V. F.

Hèctor Villalba, president d'Unió Valenciana. Les eleccions generals han impedit que consolidara el seu equip i han donat peu a Lizondo per a iniciar la guerra.

recs públics ha acabat convertint als antipactistes en els principals necessitats de la conservació del pacte. Lizondo, una vegada assegurat, pot ara "vendre" la imatge d'independència i contestar els atacs que li van dirigir els qui l'acusaven de voler convergir amb el PP. Però malgrat les noves declaracions del president de les Corts, el seu model de partit continua sent el mateix: un regionalisme populista amb un únic referent ideològic: l'anticatalanisme. La distància amb el PP venia marcada per la virulència en la defensa d'aquest "fet integral valencià" que situava UV, en ocasions, a la dreta fins i tot del PP. Villalba i el nou aparell oficial del partit, per la seua banda, intenten dotar UV d'un major contingut polític i convertir-lo en un partit "nacionalista de centre". Però, a més de la revolta, que no ha sorprès ningú, de Lizondo, Villalba té obstacles al si del partit que fan les seues intencions, ara per ara, poc coherents amb la realitat.

Galeria d'hipoteques. Contra les manobres de Lizondo, el partit ha reaccionat de manera tèbia. Ha situat les seues declaracions en boca d'un "militant més" però no s'ha atrevit a expulsar aquest "militant" tan greument indisciplinat. És una manera de reconèixer que el personatge continua ben present en l'atmosfera del partit. I amb ell, tot un seguit de referències ideològiques que res tenen a veure amb un "nacionalisme de centre". La primera és, sens dubte, el secessionisme lingüístic, l'obstinada defensa d'una "llengua valenciana" independent del català amb una normativa pròpia ideada per l'Acadèmia de Cultura Valenciana. Malgrat la dificultat que aquesta posició planteja tant a

l' hora d'establir contactes amb partits nacionalistes catalans, com l' admirada CiU, com a l' hora de fer creïble la seua defensa del "fet valencià", el mateix Villalba l' ha defensada amb contundència a les Corts Valencianes i no ha fet cap moviment per distanciar-se'n. Ell mateix va mantenir contactes amb membres del Grup d' Acció Valencianista (GAV) i els va acompanyar en alguna de les seues concentracions davant l' edifici de les Corts Valencianes per exigir la derogació de l' ordre que homologava els títols d' ensenyament de valencià i català.

Però el secessionisme no és l' única hipoteca que impedeix, ara per ara, que UV es convertesca en un veritable partit nacionalista. La seua estructura de partit és encara provincial, tot i que demanen una llei de comarcalització, i així, en la darrera campanya electoral, els cartells de propaganda deien "Diputats valencians" a la província de València, "Diputats castellonencs", a la de Castelló i "Diputats alacantins" a la d' Alacant. L' estructura ha provocat que la presidència de la federació de València, que reuneix el 90% dels militants i dels vots pugua ser un autèntic contrapoder a la presidència "nacional" i el seu control provoqués, una vegada més, lluites intestines. Villalba tampoc no ha optat per desfer clarament aquest obstacle i s' ha mostrat partidari de transferir lentament el poder dels consells provincials als comarcals, que, en bona part de les comarques valencianes, encara no funcionen. Per si aquestes incongruències no en foren prou, Unió Valenciana té entre els seus quadres locals personatges ben característics que omplen més pàgines als diaris en les cròniques de successos que no pas en les de política. Agustín Zacarés, per exemple, alcalde d' Albal (l' Horta) és famós per haver-se negat en repetides ocasions a retirar l' estàtua del dictador Franco del poble, tot reivindicant la seua memòria. Per la seua banda, Carlos Pascual, alcalde de Pego (la Marina Alta), utilitza tota mena d' insults i impropis, amb al·lusions sexuals de tot tipus, en les seues actuacions en els plens municipals a la vegada que retira la megafonia als membres de l' oposició quan se li passa pel cap. Les actuacions dels dos personatges afavoreixen ben poc la imatge d' UV, però, ara per ara, continuen sent populars en els seus pobles i, per tant, imprescindibles.

CiU, espill i monstre. La situació a Madrid ha precipitat un debat que Villalba volia ajornar fins que haguera consolidat el seu control al si del partit. Què pot passar si Convergència i Unió demana per pactar amb el Partit Popular que aquest partit reconega la unitat del català? Fermín Aragoitia, secretari general d' Unió Valenciana va ser ambigu amb EL TEMPS: "Nosaltres no podem prendre una posició respecte a

ARXIU

'No, sin nosotros' i 'Valencia nuestra ciudad' són les produccions intel·lectuals de Lizondo. Plenes de contradiccions i amb escassa informació, responen a la voluntat del president de les Corts Valencianes de dotar-se d'un prestigi teòric que no té.

possibles pactes entre PP i CiU. Hem d' esperar que les coses estiguen clares per opinar. En principi no estem tancats a cap posició". I la qüestió lingüística? "Del català no tenim res a dir, es parla a Catalunya i nosaltres no hi tenim res a veure. El que no farem és acceptar ingerències en assumptes que ens pertanyen només als valencians, com ara el valencià. Aquesta era la posició del PP fins el 2 de març, o no?"

Les alternatives per a Villalba estan totes enverinades. Si intenta acostar-se a CiU, Lizondo, que té al seu abast l' aparell de propaganda de M. Consuelo Reyna, directora de *Las Provincias*, l' acusarà de catalanista i de vendre's al Partit Popular. Dos estigmes insuperables. Si, pel contrari, opta per accentuar la defensa del secessionisme lingüístic i arriba a trencar el pacte a la Generalitat valenciana perdrà la Conselleria d' Agricultura, és a dir, no tindrà cap infraestructura per enfrontar-se a Lizondo. A més, tampoc no podrà acostar-se a CiU, monstre català i, a la vegada imatge envejada del que hauria de ser un "partit nacionalista de centre". No sembla que hi haja altres alternatives, potser perquè convertir Unió Valenciana en un partit nacionalista valencià, és, ara per ara, simplement impossible.

Vicent Flor/Jordi Sebastià

"Mai havíem pressionat tant contra el comerç d'armes"

Entrevista amb Vicenc Fisas

Coneix la nova Illacrua!

Truca, informa't i subscriu-t'hi!

illacrua
ACTUALITAT I ALTERNATIVES

La revista alternativa dels Països Catalans

Pl. Catalunya, 9, 4t, 08002-Barcelona
Tel. i fax: (93) 301 17 20